

UPPSALA
UNIVERSITET

Dnr UFV 2021/2667

Riktlinjer för funktion som betygsombudsman

Fastställd av rektor 2022-11-01

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Regelverk	4

Bakgrund

Examinationen är ett viktigt led i universitetets verksamhet och examinationen måste ske på ett korrekt sätt. Enligt 6 kap. 18 § högskoleförordningen (1993:100) ska betyg i utbildning på grundnivå och avancerad nivå beslutas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator). Examinator fattar betygsbeslut självständigt på sitt tjänsteansvar. Av det senare följer att uppsåtligt eller oaktsamt åsidosättande av vad som gäller för beslutandet kan leda till straffansvar för tjänstefel enligt 20 kap. 1 § brottsbalken (1962:700) eller i lindrigare fall disciplinpåföljd enligt 14 § lag (1994:260) om offentlig anställning. Ett sådant fall skulle till exempel kunna vara att någon fattar beslut om betyg trots att hon eller han är jävig.

Examinators beslut om betyg är inte överklagbara. Däremot finns en skyldighet för ett lärosäte enligt 6 kap. 24 § högskoleförordningen att ompröva uppenbart oriktiga betyg, om det kan ske snabbt och enkelt och om det inte innebär att betyget sänks.

Omprövning innebär att ett fattat beslut på nytt prövas. Om det då befins felaktigt, ska beslutet ändras eller upphävas. Omprövning kan ske på begäran av den som berörs av beslutet eller utan sådan begäran om myndigheten själv uppmärksammar felet. Det finns inte något hinder mot att omprövning sker flera gånger av samma beslut. Omprövning av ett betygsbeslut görs normalt av den examinator som fattat det ursprungliga beslutet.

Betygsbeslut behöver enligt högskoleförordningen (1 kap. 4a §) inte motiveras. Om betygsbeslut inte har motiverats ska motivering dock om möjligt lämnas i efterhand om någon enskild begär det och om det behövs för att han eller hon ska kunna ta till vara sin rätt. I Uppsala universitets riktlinjer för studenternas arbetsvillkor (UFV 2016/327, avsnitt 6:16) har kraven skärpts och där anges att studenten efter varje betygssättning ska beredas möjlighet att av examinator få förklaring till varför ett visst betyg givits.

En berörd student som har allvarigare klagomål rörande examinationsförfarandet har möjlighet att vända sig till betygsombudsmannen, som enligt rektors beslut inrättats som en funktion inom universitetet.

Betygsombudsmännen ska vara erfarna lärare som kan ge perspektiv på examinationen och vara ett stöd för såväl lärare som studenter. I detta ingår bland annat att svara på förfrågningar från studenter och lärare, att handlägga anmälningar samt att på olika sätt sprida kunskap om examinationsprocesser av god kvalitet. Vid kontakter med studenter ska betygsombudsmännen, där så är lämpligt, hjälpa studenten att ställa de frågor som kan behövas för att klargöra skälen för betygsbeslutet och eventuellt ta ställning till om det finns förutsättningar för ändring enligt 6 kap. 24 § högskoleförordningen. I anmälningsärenden ska granskningen av examinationsprocessen avse formell riktighet, men kan även avse lämplighet.

Regelverk

1. Vid Uppsala universitet ska funktionen som betygsombudsman utgöras av tre personer som är, eller har varit, lärare vid olika vetenskapsområden. Dessa personer ska ha stor erfarenhet av examination. Varje vetenskapsområde nominerar personer till funktionen. De utses av rektor efter samråd med studentkårerna för en tid av tre år, med ett års överlapp.
2. En student kan anföra klagomål avseende examinationsförfarande och betygssättning inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå genom en anmälan till betygsombudsmannen. Anmälan ska uppta de skäl klaganden vill anföra. Anmälan ska ställas till betygsombudsmannen och skickas till registrator.
3. Betygsombudsmannen kan besluta att avstå att utreda en anmälan som berör en händelse som ligger mer än tre år tillbaka i tiden, såvida inte särskilda skäl föreligger.
4. Ingen annan än examinator kan ändra betyg. Innan anmälan görs till betygsombudsmannen bör därför klaganden, om anmälan avser själva beslutet om betyg, ha begärt omprövning hos examinator enligt 6 kap. 24 § högskoleförordningen, utan att begärd ändring har genomförts.
5. Betygsombudsmannen ska, om det inte är uppenbart obehövt, utreda ärendet och därvid särskilt granska om examinationen har genomförts på ett korrekt sätt och lett till ett godtagbart resultat. Ombudsmannen ska därefter ge sin mening tillkänna i ett yttrande, som ställs till anmälaren och berörd examinator. Kopia ska skickas till rektor, universitetsdirektör, fakultetsdekan, prefekt, utbildningsledare, akademiombudsman samt studentkår/utbildningsbevakare och studentombud. Om särskilda skäl föreligger, får ombudsmannen i stället överlämna ärendet till ansvarig fakultetsnämnd.
6. Ombudsmännen kan verka var för sig eller gemensamt. De ska fortlöpande samråda med varandra. Yttranden enligt punkt 5 ovan ska dock avges av *en* för anmälan ansvarig betygsombudsman.
7. Om betygsombudsmannen finner det lämpligt kan ett yttrande förenas med en uppmaning till examinator, samt berörd institution, att inom en viss i yttrandet bestämd tid inkomma till betygsombudsmannen med en redogörelse för de åtgärder som vidtagits med anledning av yttrandet.